

Néhány mondat egy észt regényrészlet elé

Észtországban a negyvenes és az ötvenes éveket még ma is „a rettenet éveiként” emlegeti a történetírás. Az 1941-es és az 1949-es tömeges deportálást követően a megszálló szovjethatalom továbbra is éberén őrködött, nehogy a függetlenség korának szelleme megfertőzze az ifjúságot. Ennek az éberségnek esett áldozatul a Tungal család, melynek 1951-ben négyéves kislánya szemtanúja lesz édesanyja elhurcolásának, ahogy tanúja volt nagyanyja korábbi kitelepítésének is. A kis Leelo gyermekésszel persze nem tudja felfogni a helyzet drámaiságát, és abban a hitben él, hogy anyja az ő rossz magaviselete miatt hagyta magára, és ment el a „fekete férfiakkal”.

Leelo Tungal, aki gyermekkönyvek és versek nemzetközileg is jól ismert szerzője, szelíd humorral és nagy beleélő-képességgel kíséri végig anyja vizsgálati fogságának idejét – egészen a tragikus végkifejletig. Az apa és a kislány csetlése-botlása őszinte derűvel tölti meg az őket körülvevő esztelen világot, amelyben a buszkalauz – a kis Leelo legnagyobb büszkeségére – őt „gyermek elvtársnak” szólítja. *A gyermek elvtárs és a nagy emberek* címmel megjelent regényből nagyszerű filmet forgattak Észtországban, a könyvet a Magyar Napló Kiadó jóvoltából pedig hamarosan magyarul is kézbe veheti a tisztelt Olvasó.

JÁVORSZKY BÉLA (1940) író, műfordító, diplomata. Két ízben (1991–1994 és 1999–2002) észtországi, lettországi és litvániai magyar nagykövet. Finn, svéd és észt szépirodalmat fordít. Legutóbbi kötete: *Fordul a világ. Rendszerváltó nagykövetként Finnországban és a Baltikumban* (Magyar Napló Kiadó, 2021).